

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**73-ї наукової конференції професорів, викладачів,
наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

Том 1

21 квітня – 13 травня 2021 р.

Полтава 2021

більш того, потрібно розуміти і ситуацію використання структурних і семантичних типів термінів. Також необхідно знати основні способи перекладу [7]. Таким чином при перекладі технічних текстів можуть виникати такі труднощі:

1. Багатозначність.
2. Багатокомпонентність.
3. Незнання термінології українською мовою.
4. Реалії.

Зазначені труднощі перекладу термінів, роз'яснення, як їх долати, повинні допомогти перекладачеві у досягненні точності, адекватності перекладу, в мінімізації помилок. Для цих цілей треба також звертати увагу на основні способи перекладу, знати специфіку галузі. В цілому технічний сектор поєднує у собі масу технологій із різних галузей знань, таких як інженерна справа, хімія, геологія, страхування, бухгалтерія та ін. Цю термінологію теж потрібно знати. Більш того, з появою нових технологій, обладнання, напрямків діяльності компанії часто розробляють власну термінологію, про яку також необхідно мати уявлення.

Література

1. Бреус Е.В. *Основы теории и практики перевода с русского языка на английский: Учебное пособие.* Москва: УРАО, 2004. 208 с.
2. Гринев-Гриневиц С.В. *Терминоведение: Учебное пособие.* Москва: Издательский центр «Академия», 2008. 307 с.
3. Думитру Е.Ш. *Структурно-семантический анализ русской терминологии нефтедобычи: Дис. канд. фил. наук.* Москва, 2003. 120 с.
4. Ефремов А.А. *Когнитивные и структурно-семантические особенности метафорических терминов (на материале терминологии американской нефтегазовой отрасли): автореф. дис. ... канд. филол. наук.* Майкоп, 2013. 28 с.
5. Карабан В.І. *Переклад англійської наукової і технічної літератури: Посібник.* Вінниця: Нова книга, 2002. 564 с.
6. Комиссаров В.Н. *Теория перевода (лингвистические аспекты): Учебник.* Москва: Высшая школа, 1990. 253 с.
7. Мангура С.І. *Деякі особливості перекладу англійської нафтогазової термінології українською мовою. Інноваційні технології у контексті іноземної підготовки фахівця: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції.* 2 квітня 2015. – Полтава, 2015. С.95–98.

УДК 811.112.2

*С.А. Астахова, викладач
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

DEUTSCHER ORTSNAMENSCHATZ. SLAWISCHE INTEGRATE

In der neueren Zeit wächst das Interesse der Namenforscher, für die Probleme der Integration der ehemals slawischen, genauer altsorbischen (aso.) und altpolabischen (apolb.) Ortsnamen, wobei hauptsächlich auf die Siedlungsnamen (Oikonyme) das Augenmerk gerichtet wird.

Im Hinblick auf die linguistische Eigenart der Toponyme, darunter der Oikonyme, muss das linguistische Untersuchungsverfahren aus synchronischer Sicht in Verbindung mit der retrospektiven Betrachtung entsprechend modifiziert werden. Die Modifizierung des Untersuchungsverfahrens ist auch dadurch begründet, dass die slawischen Integrate als Formentlehnungen sich wortbildungsmäßig und morphematisch von stammdeutschen Oikonymen prinzipiell unterscheiden.

Die Struktur der Formative kann dabei wortbildungsmäßigen Betrachtung geht es um eine binäre Gliederung, und zwar, um die Aussonderung der Hauptsegmente □ des linken und des rechten Segments. Das rechte in vielen Namengebilden wiederkehrende Segment, das die Funktion eines oikonymischen Formantes ausübt, gilt als Hauptmerkmal der wortbildungsmäßigen Gestaltung der Oikonyme. Über die Wortbildungsstrukturen mit einer Wortbildungsbedeutung kann in dem Fall die Rede sein, wenn die Hauptsegmente der Oikonyme mit den Wortstämmen und den Derivationsmorphen der appellativischen Worteinheiten korrelieren. (Neudorf, Falkenhain, Bürgel, Hainschen).

Die morphematische Betrachtung bei der synchronischen Beschreibung der Formative von Namengebilden ist auf die phonomorphische einzuschränken.

Eine umfassende Klassifizierung der Oikonyme in der gegenwärtigen schriftsprachlichen Lautung kann nur anhand ihrer Formantien vorgenommen werden. Danach lassen sich alle oikonymischen Gebilde der BRD zu vier Hauptgruppen vereinigen:

1. Oikonyme mit den Wurzelformantien: -dorf, -hof, -hain, -berg, -burg, -feld, -stedt.

2. Oikonyme, derer Formantien aus einem Wurzelmorph und einem nachstehenden suffixalen Morph bestehen: -walde, -rode, -hegen, -hausen.

3. Oikonyme mit suffixalen Formantien: -e, -en, -el, -er, -chen, -zig, -isch, -enz.

4. Oikonyme mit suffixoiden Formantien: -a, -ow, -in, -itz.

In den ehemaligen slawischen Derivaten von zusammengesetzten Wortstämmen erfolgte im Deutschen die Vereinfachung der Formative durch Abschwächung des inlautenden Wurzelmorphs zu einem Suffix: D o m s e l w i t z < D o m a s ł a v i c i,

S i m s e l w i t z < S b y s ł a v i c i, L e u t e r w i t z < L u t o b o r i c i [DS, Bd. 20, S.66, 316, 166]. Für die ursprünglich präfigierten Bildungen ist der Schwund der Präfixe in den deutschen schriftsprachlichen Formen kennzeichnend: B a d e r i t z < P o d g r o d i c i, S a d e l w i t z < Z a b ł o t (o v) i c i, K r a s c h w i t z < N i k r a š o v i c i, L i m m r i t z < N i m i k r o v i c i [10, S.25, 27, 71].

Die slawische Interferenz im deutschen Ortsnamenschatz trägt sowohl einen expliziten als auch einen impliziten Charakter. Die explizite Interferenz kommt in der Erscheinung der neuen Namentypen zum Ausdruck, die implizite hat eine Bereicherung der schon früher bestehenden deutschen Namentypen zur Folge.

Literaturverzeichnis

1. Гумбольдт В. фон. О различии строения человеческих языков и его влиянии на

духовное развитие человеческого рода // История языкознания XIX и XX веков в очерках и извлечениях. М., 1960. Ч.1. 416 с.

2. Девкин В. Д. Особенности немецкой разговорной речи. Москва, 1965. 327 с.

3. Домашнев А. И., Копчук Л. Т. Особенности диалектно-литературного взаимодействия в национальных вариантах немецкого языка // Лексика и лексикография. М., 2000. 386 с.

4. Звегинцев В. А. О научном наследии Вильгельма фон Гумбольдта // Гумбольдт В. фон. Избранные труды по языкознанию. М., 2004. 322 с.

УДК 81.373.43

*О.О.Сідак, к. філол. н.
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

КОМУНІКАТИВНІ ТАКТИКИ ОБРАЗИ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ

1. В англомовному політичному дискурсі акцент робиться на різних комунікативних тактиках, наприклад, тактика солідаризації, тактика визнання проблеми, тактика роз'яснення, тактика відповіді на критику, тактика позначення шляхів вирішення проблеми, тактика вказівки на перспективу, а також тактика запобігання [2]. Поєднання інформаційно-інтерпретаційної стратегії з елементами стратегії самопрезентації та аргументативної стратегії, а за іншою класифікацією – комбінація стратегії нейтральності із стратегією на підвищення – це інтенції всіх учасників діалогу, зумовлені соціальними чинниками.

2. Оскільки для висловлення політичної образи потрібна негативна оцінка опонента, цю стратегію характеризують як дискредитаційну дискурсивну стратегію. В межах конфліктної стратегії виділяють відповідні комунікативні тактики: агресії, дискредитації, домінування, маніпуляції. Дискредитація може виражатися оцінною лексикою [4]. Апеляція до опонента може бути в імпліцитній формі. Дискредитація опонента реалізується і в неперсоніфікованій формі. Конфронтаційні стратегії демонструють негативну інтенцію спілкувальника до слухача [3].

3. В цьому дослідженні на матеріалі 200 прикладів використання комунікативних тактик образ, здійснених політиками у різні часи і зафіксовані в англомовних виданнях, здійснено спробу комплексного дослідження комунікативних тактик англомовного дискурсу. Виділено комунікативні тактики, до яких звертаються політичні діячі в процесі мовленнєвої взаємодії.

4. Великої шкоди іміджу політика завдає тактика дискримінації, яка заснована на приниженні гідності й завданні особі моральних збитків. Тактика дискваліфікації полягає у звинуваченні опонента у відсутності необхідних ділових та моральних якостей для здійснення політичної діяльності. Тактика дискредитації надає негативну оцінку поведінці опонента, і руйнує його репутацію. Тактики відмови, погрози, тиску, обурення, докору спрямовано на захоплення комунікативного середовища